

Posudek na diplomovou práci bc. Martyiny Musilové, *Romská menšina v Náchodě mezi léty 1960–1968*, FF UHK, 2020, 85s.

Vedoucí práce: PhDr. Jan Mervart, Ph.D.

Oponentka: doc. PhDr. Veronika Středová, Ph.D.

Diplomová práce Martyiny Musilové je věnována postoji lokálních (Náchod) správních a politických elit k romskému obyvatelstvu v pozdním období československého poststalinismu, tedy v éře počínající dovršenou konvencionalizací státního socialismu (tzv. socialistická ústava 1960) a končící rokem 1968.

Práce je vedle úvodu a závěru rozdělena do devíti kapitol, přičemž šest z nich je věnováno romské populaci, jejímu vzdělávání, zdravotní péči, kriminalitě atp. v duchu civilizačního projektu státního socialismu. Práce odkrývá strategie řešení dané problematiky prostřednictvím lokální části státního aparátu v Náchodě; jemuž je věnována zejména činnost „Komise pro řešení otázky cikánského obyvatelstva“ a „Komise pro převýchovu cikánského obyvatelstva“.

Jelikož se autorka zaměřila především na komise městského a okresního národního výboru, které se romskou problematikou v duchu dobových představ snažily řešit, vychází především materiálů těchto institucí. Je současně škoda, že neměla v ruce též dokumenty stranické provenience, jež by umožňovaly zachytit vazby mezi stranickou a státní linií dané politiky, ale patrně též nuancovaněji naznačit vztah mezi celostátní a lokální politikou. V tomto ohledu by jistě autorce též prospěla jednak výraznější recepce existující odborné literatury (především práce Celie Donert, *The Rights of the Roma. The Struggle for Citizenship in Postwar Czechoslovakia*, 2017) a jednak snaha zachytit širší kontinuitu vztahů československého státu k této otázce at' již směrem do meziválečného období (soudobé práce Pavla Balouna), anebo naopak směrem k pozdnímu socialismu či postsocialistickému období.

Širší kontext by autorce patrně zabránil, aby na danou problematiku pohlížela prismatem zkoumaného subjektu (viz například závěr, ale i samotné rozdělení práce, které je poplatné činnosti komise/í), současně by jí patrně umožnil analytičtější přístup založený například na teorii modernity a modernizace. Přes jisté metodologické tápání a interpretační nevyzrálou je nicméně nutno autorčino úsilí ocenit, její práce se bezpochyby může stát solidním informačním základem pro pozdější výzkum. Práci proto bez závažnějších připomínek doporučuji k obhajobě.

V Jeně 13. ledna 2020

Jan Mervart